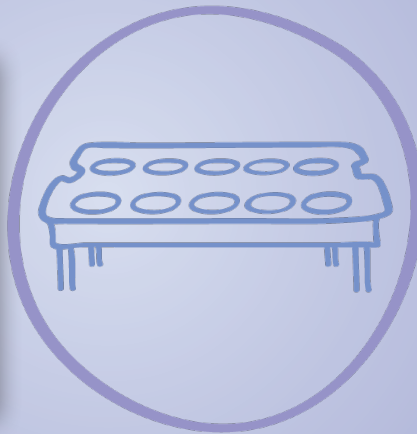

La Valla: casa de la llum

Carta del
Superior
general

25 de
març de
2017

Benvolguts maristes de Champagnat,

El 2 de gener de 2017 hem celebrat a tot el món, de manera molt familiar, els 200 anys de la fundació de l'Institut Marista. Les celebracions han continuat al llarg dels següents mesos, i segur que encara s'allargaran fins a finals del 2017.

El Consell general va decidir viure aquest esdeveniment en tres moments especials:

- El **2 de gener**, que ens connecta amb el passat, el vam celebrar fent-nos presents a diversos llocs del món marista, subratllant la **internacionalitat de l'Institut i l'actualitat de la seva missió**: hi va haver membres del Consell general a La Valla, a Nairobi, a Luján (Argentina), a Sri Lanka, a Roma... Jo mateix vaig ser a Bangladesh, inaugurant una escola intercultural i interreligiosa, que servirà, de manera especial, als fills i filles dels treballadors de les plantacions de te.
- El **6 de juny**, a Roma, volem celebrar el nostre present en **comunió eclesial**. Aquest dia presentarem els tres volums d'història de l'Institut, així com una exposició fotogràfica sobre l'avui de l'Institut.
- El **8 de setembre**, a Rionegro, Colòmbia, en obrir el Capítol general, comptarem amb una representació de totes les províncies i districtes del món. Serà una magnífica ocasió per **donar gràcies** i **demanar perdó**, però, sobretot, per **comprometre'ns** amb el futur.

En aquest 2017
volem entendre
millor, de la mà
de Maria, què
significa ser
contemplatius en
l'acció.

**La Maison
Champagnat
a La Valla no és
només la casa de
Marcel·lí i dels
primers germans,
sinó que també
és la casa de
Maria**

Completarem, així, els tres anys d'aprofundiment en tres dimensions fonamentals de la nostra vida: el primer any ens vam deixar interpel·lar pel jove *Montagne* (missió); l'any passat vam reflexionar sobre el sentit de *Fourvière*, que ens convida a viure la revolució de la tendresa (comunitat); en aquest 2017 volem entendre millor, de la mà de Maria, què significa ser contemplatiu en l'acció (dimensió mística).

La Maison Champagnat a La Valla no és només la casa de Marcel·lí i dels primers germans, sinó que també és la casa de Maria perquè allà va néixer la nostra família religiosa, que porta el seu nom. És la nostra casa dels orígens. I, com a tal, té una força simbòlica enorme per a tots els Maristes de Champagnat. Sintetitza les dimensions que hem anat desenvolupant al llarg d'aquests tres últims anys:

- El pis superior ens recorda la comunitat apostòlica, reunida al pis alt el dia de Pentecosta. Es tracta de l'espai de la missió: *Aneu i feu deixebles per tot el món...* Un lloc net, lluminós, obert al món. Ens recorda l'any *Montagne*, i la crida a anar cap a les fronteres i els marges.
- A la planta baixa hi ha la famosa taula dels nostres orígens, que representa el símbol de la comunitat. Entorn d'aquesta taula van seure el P. Champagnat i els primers germans. Avui aquesta taula s'ha enriquit amb la presència no només de germans, sinó també de laics i laiques maristes, cridats a construir una Església de rostre marià. Aquest va ser el tema del segon any, l'any *Fourvière*: associats per a la missió marista.
- Al subsòl de la casa hi ha un petit espai, on cal baixar-hi. Simbolitza aquell espai interior en què cadascú de nosaltres està habitat pel Misteri. És l'espai de la interioritat, de la dimensió mística de les nostres vides.

La casa de Champagnat, la casa de Maria, es converteix per a nosaltres en casa de la llum. Tal com sabem, així és com s'anomenen els fars en anglès (*lighthouse*): un punt de referència enmig de la nit que permet navegar de manera segura i poder arribar feliçment a port.

En aquella casa, els nostres primers germans van omplir de llum els seus ulls i el seu cor. Es van deixar envair per una llum que va omplir de sentit les seves vides i va il·luminar els camins de la seva peregrinació vital. Avui la casa de La Valla continua sent una font lluminosa que alimenta la nostra espiritualitat. Ens indica el camí a seguir; assenjala una ruta que cadascú de nosaltres és convidat a recórrer de manera única i original. És més, al llarg d'aquest camí estem cridats a convertir-nos, nosaltres mateixos, en cases de llum per als altres.

Com més profundament i més harmònicament visquem aquestes tres dimensions, més transparència de la llum que ens habita serem, tal com diu el Senyor:

Vosaltres sou la llum del món. No es pot amagar un poble posat dalt d'una muntanya, i ningú no encén una llàntia per posar-la sota una mesura, sinó en el portallànties, perquè faci llum a tots els qui són a la casa. Que brilli igualment la vostra llum davant la gent; així veuran les vostres bones obres i glorificaran el vostre Pare del cel. (Mt 5,14-16)

En continuïtat amb dues de les meves cartes anteriors, *Montagne: la dansa de la missió* i *Fourvière: la revolució de la tendresa*, aquesta carta vol completar la reflexió iniciada, detenint-nos, de manera particular, en la crida a convertir-nos en **homes i dones de Déu**.

Elies: Déu és en un subtil murmuri de silenci

Si La Valla és *casa de llum*, aleshores nosaltres estem cridats a *ser fills de la llum i del dia: no pertanyem a la nit ni a la foscor. Per això, no hem de dormir, com fan els altres, sinó vetllar i viure sòbriament.* (1Te 5,5-6)

Com molt bé diu l'apòstol Pau, el primer aspecte a què haurem de parar atenció, si volem prendre'ns seriosament la nostra vocació de **buscadors de Déu**, és la invitació a mantenir-nos **alerta i lúcids** o, el que és el mateix, a **despertar**.

Seguint amb aquest simbolisme de llum/dia (despertar) i foscor/nit (dormir), l'autor de la carta als Romans insisteix:

***Ja és hora que us desvetlleu!** Ara tenim la salvació més a prop que quan vam abraçar la fe. La nit és avançada i el dia ja s'acosta (Rm 13,11-12).*

No pertanyem a la nit
ni a la foscor. Per això,
no hem de dormir,
com fan els altres,
sinó vetllar i viure
sòbriament.

També el papa Francesc ha fet servir sovint aquesta imatge, convidant a preguntar-se: **La meua vida està adormida?** (13 d'abril de 2014). I definia religiosos i religioses com a *homes i dones que poden despertar el món* (30 de novembre de 2013).

La imatge del despertar s'ha fet servir en grans religions com el budisme (*Buda* significa 'el despert') o a l'antiga mitologia grega on, per representar Atenea, la deessa de la saviesa, es feia servir el mussol (el nom científic del qual és *Athene noctua* o Atenea nocturna) que, amb els ulls sempre oberts, expressa l'estat de vigília i de gran atenció, fins i tot durant les hores de foscor.

Per què hi ha tanta insistència per **viure desperts**, alerta i lúcids, com demanava sant Pau?

Doncs perquè, com deia Anthony de Mello,

la gran tragèdia de la vida no és tant el que patim sinó el que ens perdem. Els éssers humans neixen adormits, viuen adormits i moren adormits... Mai no ens despertem. I això és justament el que pretén l'espiritualitat: despertar.

Si hem de jutjar per la constant invitació a **viure desperts** al llarg de la història de la humanitat, podríem dir que **la distracció** ens acompanya des que existim com a persones humanes. Però crec que podem afirmar, sense por d'equivocar-nos, que en aquest segle XXI es tracta ja d'una autèntica epidèmia.

El setembre de 2016, *Andrew Sullivan* va publicar un article a la revista «*New York Magazine*» titulat *Jo vaig ser un ésser humà*, en què explica la seva pròpia experiència d'addicte a Internet i com, després de quinze anys de vida online o virtual, va decidir optar per **la vida real**, i va fer front a una espècie de programa de desintoxicació.

En aquest article parla d'un estudi realitzat el 2015 als Estats Units amb joves adults. Aquests joves feien servir els seus telèfons mòbils una mitjana de cinc hores al dia, en 85 moments diferents. Tal com passa amb la majoria de persones addictes, no eren conscients que estaven passant tant de temps amb els mòbils. Però la veritat és que, en fossin conscients o no, una nova tecnologia va prendre el control d'aproximadament un terç de les hores en què aquests joves estaven desperts.

L'arribada dels *smartphones* ha canviat, a poc a poc i gairebé sense adonar-nos-en, la manera d'actuar de la majoria de nosaltres. Només cal mirar al voltant nostre per comprovar quantes persones estan inclinades sobre el mòbil mentre caminen, condueixen el cotxe, juguen amb els seus fills o estan fent un descans al restaurant... Tant és així que a Bodengraven-Reewijk, un municipi holandès, han pres una decisió bastant extrema: com que la gent no para de caminar mirant el telèfon, han inserit una banda de leds vermells molt brillants al paviment per indicar a aquells que miren el telèfon i, per la posició corporal, també cap a terra, que tenen davant un semàfor o un pas de vianants.

la distracció ens acompanya des que existim com a persones humanes. Però crec que podem afirmar, sense por d'equivocar-nos, que en aquest segle XXI es tracta ja d'una autèntica epidèmia.

Aquesta nova epidèmia de distracció és el particular punt dèbil de la nostra civilització. I amenaça no tant les nostres ments, inclús si van canviant sota

pressió. L'amenaça és per a les nostres ànimes. I a aquest pas, si el soroll no disminueix, potser fins i tot arribem a oblidar que tenim ànima.

Andrew Sullivan

Els objectes que fem servir són cada dia més lleugers... pot ser que les persones també ens estiguem tornant més lleugeres o superficials?

Ja el 2010, Nicholas G. Carr va publicar un llibre la tesi de fons del qual està expressada en el seu llarg títol: «*Superficials: Què està fent Internet amb els nostres cervells?*». Però no només els nostres cervells estan canviant. El filòsof Lipovetsky sosté que vivim a **la civilització de la lleugeresa**. De la tendència creixent de fer els objectes tecnològics cada cop més lleugers (jo mateix estic escrivint en una tauleta-ordinador que pesa menys de 800 grams), s'ha passat a considerar el que és *lleuger com un valor, un ideal, un imperatiu en múltiples esferes: objectes, cos, esport, alimentació, arquitectura, disseny*. Els objectes que fem servir són cada dia més lleugers... pot ser que les persones també ens estiguem tornant més **lleugeres o superficials?**

Evidentment, no es tracta de renunciar a la tecnologia, que ens ofereix meravellosos serveis, sinó de prendre consciència de **com ens relacionem** amb aquesta nova tecnologia i en quina mesura ens està afectant i condicionant a viure **permanentment distrets**. La presa de consciència és només un primer pas; el més important, sens dubte, és prendre les mesures necessàries perquè puguem arribar a viure una **vida en plenitud**.

En algunes trobades amb joves els vaig fer la pregunta: **Vius o només sobrevius?** Una pregunta que em faig també a mi mateix, perquè constantment correm el perill de viure **adormits** o de **manera superficial**. Segurament molts de nosaltres recordem un text de Thoreau que es va fer famós gràcies a la pel·lícula «*El club dels poetes morts*»:

Vius o només sobrevius?

*Vaig anar al bosc perquè volia viure a consciència, **volia viure a fons** i extreure tot el suc de la vida; deixar de banda tot el que no fos la vida per no haver de descobrir, en el moment de la mort, que **no havia viscut**.*

Bronnie Ware, experta en cures pal·liatives i malalts terminals, va reunir al seu llibre «*Els cinc manaments per tenir una vida plena: De què no t'hauries de penedir mai?*» les confessions honestes i franques de persones al seu llit de mort, el que haurien volgut fer o no fer:

*Vaig trobar una llista llarga de penediments, però al llibre vaig intentar centrar-me en els cinc més comuns. El principal penediment de molta gent és 'tant de bo hagués tingut el coratge de **viure la vida que realment volia** i no la que els altres esperaven de mi'.*

Com ja hem dit, sant Pau ens convida a despertar de la nostra inconsciència per deixar-nos il·luminar per Crist i així **viure en plenitud**, i no com a morts en vida:

*Aixeca't, tu que dorms,
ressuscita d'entre els morts,
i el Crist t'il·luminarà.*

Ef 5,14

De fet, el Senyor mateix ens recorda que ell no només va venir perquè tinguéssim vida, sinó **vida en abundància** (Jn 10,10). En canvi, molt sovint, escoltem al voltant nostre els laments de moltes persones que senten que viuen acceleradament i d'una manera boja, sense dedicar temps a allò que consideren realment important, en una mena d'esquizofrènia existencial. Això és viure?

*Una part del problema, Mitch, és que tothom té molta pressa –va dir en Morrie-. La gent **no ha trobat sentit per a la seva vida**, així que es passa la vida corrent darrere de qualsevol cosa per trobar-lo. Pensen en el pròxim cotxe, la pròxima casa, la pròxima feina. Llavors troben que aquestes coses estan buides, també, i continuen corrent.*

Mitch Albom: Els dimarts amb Morrie

**Surt i
estigues dret
davant meu, dalt
la muntanya
hi passaré jo**

L'episodi bíblic d'Elies a la cova de la muntanya de l'Horeb pot il·luminar-nos en la nostra cerca interior de plenitud. Al capítol 19 del Primer llibre dels Reis, se'ns diu que Elies viu un moment de profunda por i desorientació personal. Tant és així, que desitja morir. En el més profund de la seva desesperació, sent la crida del Senyor per continuar buscant, per posar-se en camí, i així va fent, durant 40 dies, fins arribar a la muntanya de l'Horeb, la muntanya de Déu. *Surt i estigues dret davant meu dalt la muntanya, que hi passaré jo*, li va dir el Senyor. El relat continua dient-nos que la veu de Déu no es va manifestar ni en el vent impetuós, ni en el terratrèmol, ni en el foc, sinó en un **subtil murmuri de silenci**.

*El silenci obre el cor i la ment a l'escolta **del que és essencial i vertader...** Avui és necessari que qualsevol que ocupi una responsabilitat pública tingui al llarg de la seva jornada moments de silenci prolongat, que haurien de ser tan llargs com més grans siguin les seves responsabilitats.*

Elies pot ser el símbol de tots nosaltres, buscadors de pau i de sentit per a les nostres vides. Buscadors de Déu. D'Elies **aprenem que a Déu se'l troba en el silenci interior**, un fet tan difícil de viure en temps del profeta com en els nostres dies.

A Itàlia existeix la *Madonna del silenzio*, una icona de Maria on se la representa amb un dit sobre la boca, convidant al silenci, mentre que amb l'altra mà ens beneeix i ens anima a entrar en nosaltres mateixos per deixar-nos trobar per l'Esperit de Déu que ens habita.

El papa va rebre el maig de 2015 una còpia d'aquesta icona, que va col·locar a l'entrada del Palau apostòlic del Vaticà. *Que tothom qui entri en aquest Palau pugui sempre tenir les paraules justes*, va demanar el papa durant la benedicció de la icona.

Callar per poder escoltar. Escoltar per poder parlar adequadament.

*Santa Maria,
dona del silenci,
condueix-nos a les fonts de la pau.
Deslliura'ns del setge de les paraules.
De les nostres, abans que res.
Però també de les dels altres.
Fills del soroll,
creiem que podem amagar
la inseguretat que ens turmenta
confiant-nos a la xerrameca del nostre interminable dir:
fes-nos comprendre que,
només quan haurem callat nosaltres,
Déu podrà parlar.*

[...]

*Preserva'ns de la morbosa voluptuositat de notícies,
que ens fa sords a la «bona notícia».
Fes-nos operadors d'aquella ecologia acústica
que ens torni el gust de la contemplació
inclús en el remolí de la metròpolis.
Convenç-nos que
només en el silenci maduren les coses grans de la vida:
la conversió, l'amor, el sacrifici, la mort.*

Don Tonino Bello

Introduir silenci a la nostra vida quotidiana és una condició bàsica per **humanitzar-nos i donar qualitat i profunditat a les nostres vides**. Sense silenci és molt fàcil que gastem el nostre temps en trivialitats; que les circumstàncies de la vida ens arrosseguin o que prenguem decisions de manera irreflexiva. Sense silenci, com ens podem trobar autènticament amb la resta de persones o amb el Déu viu?

Tot el que hi ha de gran al món està esquitxat de silenci: el naixement de l'amor, el descens de la gràcia, la limfa ascendent, la llum de l'alba que es filtra a través de les persianes tancades a les cases dels homes...

Jules Supervielle

Certament és un primer pas en el nostre **camí cap a l'interior**, però del qual no podem prescindir. El llibre de la Saviesa ho expressa bellament, de manera poètica: *Mentre un silenci tranquil embolcallava l'univers i la nit era al bell mig de la seva cursa, la teva paraula totpoderosa, deixant els trons reials, es va llançar des del cel* (Sv 18,14-15).

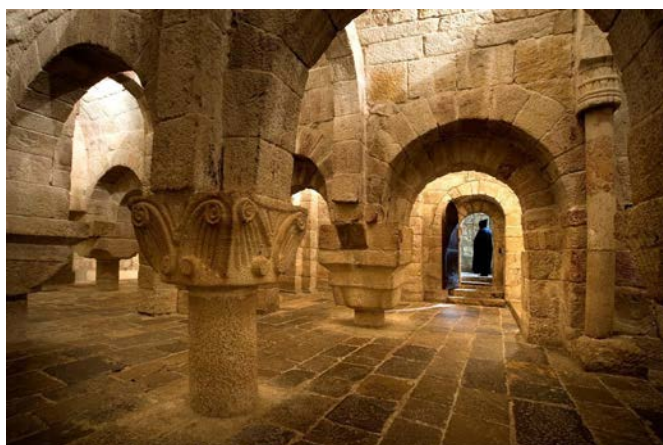
Jacob: el Senyor és present en aquest lloc, i jo no ho sabia

Col·locar Déu fora de nosaltres és habitual per a molts creients. Quan anomenem Déu, molts assenyalen **cap amunt**: Déu és al cel, lluny i fora, distant i extern a nosaltres. Aquesta imatge és molt negativa, ja que col·loca Déu **fora del món**.

Col·locar Déu fora de nosaltres és habitual per a molts creients. Quan anomenem Déu, molts assenyalen **cap amunt**: Déu és al cel, lluny i fora, distant i extern a nosaltres. Aquesta imatge és molt negativa, ja que col·loca Déu **fora del món**, extern als éssers humans; allunyat d'ells, a més d'observador, vigilant i policia del món.

Aquesta imatge té també conseqüències greus per a la relació amb Déu. Si resta allunyat i fora de nosaltres, aleshores entrem en contacte amb ell **només de tant** en tant, per mitjà de persones, llocs, coses, ritus, pregàries, que tenen un caràcter sagrat. Però Déu mateix hi és i apareix lluny. Serà una pregària que busqui fer-se escoltar.

Conseqüentment, la relació amb Déu serà la de qui ha de fer una visita important. He d'anar a parlar amb Déu. I, sovint, al temple, als sagraments, a la *visita al Santíssim*. En aquest moment recordo Déu i em trobo amb ell. En la resta de moments de la meva existència, Déu corre el perill de quedar fora, exterior a la meua vida.

A finals de l'any 2016 vaig tenir l'ocasió de visitar el monestir de Leire (Navarra, Espanya). Em va agradar de manera particular la seva cripta, que es remunta al segle XI. Com en altres esglésies romàniques, observant la posició de les diverses columnes i arcs, es percep que l'orientació de tot el complex arquitectònic sorgeix al voltant d'un centre precís: el punt que connecta la terra amb el cel, **l'axis mundi o eix del món**, com l'anomenaven els antics i com encara l'anomenen els historiadors de les religions.

El Déu que és dins i no fora, que recorre tota la realitat i tot ésser, que ens abraça per dins i per fora, el denominem Esperit Sant.

A través d'un llenguatge simbòlic i religiós, es convida els fidels a **trobar el centre diví en si mateixos**, no en nocions o teories, sinó vitalment: el centre viu del mateix ésser, que configura el que realment som, de veritat.

L'evangelista Joan, en el famós discurs de comiat de Jesús, ens recorda que Ell no ens deixarà sols, sinó que ens donarà un protector, un defensor, un acompanyant permanent: *l'Esperit de la veritat, que el món no pot acollir, perquè no és capaç de veure'l ni de conèixer-lo*. I a continuació, fa una afirmació grandiosa i sorprenent: *sou vosaltres qui el coneixeu, perquè habita a casa vostra i **estarà dins de vosaltres*** (Jn 14,17).

El Déu que és dins i no fora, que recorre tota la realitat i tot ésser, que ens abraça per dins i per fora, el denominem **Esperit Sant**. No hi ha res, doncs, fora de Déu; no passa res fora d'ell. Mai som lluny ni fora, sinó que sempre som davant d'ell, en ell i amb ell.

De totes maneres, hem de recordar que tot llenguatge sobre Déu és sempre insuficient i, per això mateix, fem servir metàfores. Quan diem que Déu és *dins* i no *fora*, volem evitar que es percebi Déu com a llunyà, però no volem, de cap manera, encapsular-lo en la subjectivitat o interioritat. Sant Agustí deia que la presència de Déu era **més íntima que la nostra pròpia intimitat**. Però alhora subratllava que de cap manera podem posseir o apressar Déu en nosaltres. I per això afegia que Déu era superior o **més transcendent que tot el que posseeixo**.

Déu és presència

Santa Teresa deia que som un castell habitat. I això mateix és el que deia sant Joan: som casa seva. Si Déu no és *fora*, sinó *dins* nostre i abraçant i penetrant amorosament tota la realitat, la pregària canvia molt. No es tractarà de parlar amb Algú allà fora, llunyà, sinó d'obrir-me, estar atent i escoltar. O, senzillament, **estar** en aquesta Presència que m'habita.

Silenci és aquell espai en el qual ja no s'invoca Déu, sinó que hi és present.

Giovanni Vannuci

Fer silenci i escoltar és, doncs, primordial. Es tracta de cultivar l'atenció, que és el contrari de la distracció. Sant Joan de la Creu i Simone Weil parlaven de **l'atenció amorosa**. Qui està amorosament atent al present fa possible la trobada amb el misteri de la vida, la trobada amb Déu: *De fet, ell no és lluny de ningú de nosaltres, ja que en ell vivim, ens movem i som* (Ac 17,27-28).

Un concepte similar ens ha estat transmès per la tradició rabínica amb la paraula hebrea *shekînh*, que fa referència a la presència de Déu i a la seva proximitat al seu poble. Doncs bé, si vivim en la *shekînh* de Déu, si Ell està present en l'aquí i l'ara, no hem d'anar a buscar-lo a cap altra banda. Com deia sant Agustí, parlant de la seva pròpia experiència: *Vet aquí que tu eres dins meu i jo fora, i per fora et buscava... Tu estaves amb mi, però jo no estava amb tu...*

Ell està present en l'aquí i l'ara, no hem d'anar a buscar-lo a cap altra banda

Etty Hillesum, assassinada el 1943, als 29 anys, a Auschwitz, deia:

***Dins meu hi ha una font molt profunda.** I en aquesta font hi ha Déu. A vegades aconsegueixo arribar-hi; sovint està coberta de pedres i de sorra: aleshores Déu hi està sepultat. És necessari, doncs, desenterrar-lo de nou. M'imagino que algunes persones resen amb els ulls dirigits al cel: busquen Déu fora d'elles. N'hi ha d'altres que inclinen el cap profundament i l'oculten entre les seves mans. Crec que busquen Déu dins seu.*

El Pare Champagnat, segons els testimonis dels nostres primers germans, vivia submergit en la **presència de Déu**. Era un tema molt estimat per ell, ja que apareix al llarg de tota la seva vida, des de les seves *resolucions personals* quan era seminarista, fins al seu *Testament espiritual* poc abans de morir. I en parlava sovint en les seves cartes, en les seves xerrades als germans i en els seus sermons. *Potser em pregunteu per què insisteixo tant en aquest tema –deia en una xerrada–. Doncs perquè és la base de la vida espiritual.*

El Pare Champagnat, segons els testimonis dels nostres primers germans, vivia submergit en la presència de Déu.

La **seva profunda atenció a la presència de Déu**, que tant va impressionar els qui van conèixer el Pare Marcel·lí, li permetia mantenir-se recollit i unit a Déu tant als carrers de París com als boscos de L'Hermitage.

D'acord amb aquesta manera senzilla de posar-se confiadament a les mans de Déu, el nostre fundador va ensenyar als seus germans a **pregar sense paraules**, contemplant, tal com podem llegir a les biografies dels germans Joan Pere, Lluís, Doroteu...

De la mà del P. Champagnat, també nosaltres, enmig d'un món ple de sorolls i

distracciions, estem convidats a potenciar la **pregària contemplativa**, centrant la nostra atenció en el Déu que ens habita.

Perquè el Senyor està en el nostre fons més íntim, sempre que Ell ens trobi a casa i l'ànima no hagi sortit a passeig amb els cinc sentits.

Mestre Eckart

A la tradició cristiana podem trobar-nos amb diferents maneres de practicar la pregària contemplativa, encara que l'atenció pren un paper decisiu en totes. Les tres més importants són: la pregària basada en una atenció focalitzada; la pregària basada en una presa de consciència molt oberta, i la pregària en moviment.

A la tradició cristiana podem trobar-nos amb diferents maneres de practicar la pregària contemplativa, encara que l'atenció pren un paper decisiu en totes. Les tres més importants són: la pregària basada en una atenció focalitzada; la pregària basada en una presa de consciència molt oberta, i la pregària en moviment. En totes tres es tracta **d'obrir-se a un estat de consciència més ampli**, a través de pràctiques que ajudin a desviar el focus d'atenció d'un mateix.

Els Pares i Mares del desert (monjos, ermitans i anacoretes que al segle IV, després de la pau constantiniana, van abandonar les ciutats de l'imperi romà per anar a viure a les soledats dels deserts de Síria i Egipte) van recalcar clarament la importància de la pregària basada a **focalitzar l'atenció en un punt**: la repetició d'una frase o *fórmula*, com s'hi referia Joan Cassià. Però als escrits d'Evagri Pòntic, professor de Cassià, trobem no només aquesta primera manera de pregar, sinó també la segona, ja que convida a prendre consciència de les pròpies sensacions, sentiments i pensaments, desitjos i accions, i la relació que s'hi estableix. Recomana viure profundament el moment present, fent-se conscient de cada aspecte del propi ésser. Aquest segon tipus de pregària és avui dia conegut com a **atenció plena** (*mindfulness*), però era ja una part molt important dels ensenyaments d'Evagri, com un ingredient essencial en el camí que condueix cap a la transformació personal, a través de l'autoconeixement i l'autoacceptació.

Quant al tercer tipus de pregària, la **pregària en moviment**, la trobem també a la tradició del desert, ja que el cos era molt important per a la pregària. La inclinació del cos, el fet de posar-se de genolls o la total postració eren maneres d'expressar humilitat i reverència a través del cos, encara que estar dret era la norma, sovint amb els braços estesos i els palmells de la mà cap amunt, tal com ha quedat reflectit a l'art paleocristià.

Com podem veure, la pregària contemplativa es remunta als orígens del cristianisme i, encara que pot adoptar diverses formes, sempre es vol evitar que la pregària giri entorn d'un mateix: les meves paraules, el meu pecat, els meus interessos, els meus èxits, les meves preocupacions... per obrir-se, en actitud d'escolta, al descobriment del Déu que hi ha **més enllà de la nostra capacitat de pensar i imaginar**.

Justament per això, quan parlem d'atenció no ens referim a un exercici intel·lectual, sinó que més aviat es tracta d'apaivagar el pensament. Com deia Santa Teresa,

l'aprofitament de l'ànima no rau a pensar molt, sinó a estimar molt... i per això proposava el recolliment, que definia així: diguem-ne recolliment perquè l'ànima recull totes les potències i entra dins de si mateixa amb el seu Déu, perquè és molt important no només creure-ho (que Déu és dins de la pròpia ànima), sinó procurar entendre-ho per experiència.

No hi ha paraules que puguin suplir l'experiència personal, que qualsevol persona pot viure. No està reservada per a un grup selecte, sinó oberta a qui vulgui recórrer el camí apassionant de la recerca de Déu, fins a poder exclamar com Jacob, quan va **despertar del seu somni**: Realment *el Senyor és present en aquest lloc, i jo no ho sabia* (Gn 28,16).

En continuïtat amb els Pares i les Mares del desert, molt altres, en la tradició cristiana, han proposat diverses maneres de practicar la pregària contemplativa. Estic segur que molts dels nostres germans han entrat en aquest tipus de pregària a través del rosari, que suposa la repetició una vegada i una altra de les mateixes paraules, sense necessitat de pensar gaire, sinó en una actitud serena i confiada com un nen a la falda de la seva mare (Sl 131).

Tant de bo tots nosaltres, Maristes de Champagnat, siguem capaços, en aquest inici del segle XXI, de fer quotidianament un temps de silenci a les nostres vides i de cultivar algun tipus de pregària contemplativa, que ens obri a l'experiència de Déu, més enllà de conceptes i tòpics apresos. En aquest sentit, recordo molt bé l'impacte que va produir en tots els membres del Consell general la pregunta que ens va deixar el G. Philip Pinto, que aleshores era Superior general dels Germans Cristians (Edmund Rice): *Què en saps, de Déu, que no hakis après als llibres?*

Tant de bo tots
nosaltres, Maristes de
Champagnat, siguem
capaços, en aquest
inici del segle XXI, de
fer quotidianament
un temps de silenci
a les nostres vides
i de cultivar algun
tipus de pregària
contemplativa.

En aquesta carta insisteixo de manera particular en la pràctica personal, perquè l'experiència ens diu que molts de nosaltres trobem dificultats per introduir-la de manera habitual al nostre dia a dia i perseverar-hi. Però això no vol dir que la pregària comunitària no sigui important. Si la pregària personal és sobretot silenci, la comunitària és el vehicle adequat per a l'expressió del cos comunitari, en comunió amb tota l'Església. I pot ser un bon suport per a la pregària personal, quan preguem en silenci junts.

**L'Eucaristia
és un moment
privilegiat de
pregària i
de comunió
eclesial**

L'Eucaristia és un moment privilegiat de pregària i de comunió eclesial, ja que combina la pregària comunitària amb la pregària personal i ofereix també la possibilitat d'escoltar i aprofundir en la Paraula de Déu.

Per als qui desitgin conèixer més sobre la pràctica de la pregària contemplativa, tenen a la seva disposició alguns recursos a www.champagnat.org/lavalla.

Déu és Paraula

La pregària personal és importantíssima per progressar en el camí espiritual. No en va el Pare Champagnat l'anomenava **el punt capital**, i convidava els germans a dedicar-hi el temps i els mitjans necessaris. El G. Avit va recollir aquestes paraules de Marcel·lí: *els germans de pregària són persones precioses a les quals mai estimarem degudament. Com més en tinguem, més florent serà l'Institut i més beneït serà per Déu.*

A la capella gran de la Casa general a Roma, hi tenim dues imatges precioses situades, cadascuna, als extrems esquerre i dret, respectivament, del presbiteri. La imatge de l'esquerra representa un àngel convidant al silenci i, a l'altra, veiem Maria en actitud d'escolta atenta i profunda a la Paraula de Déu.

L'Exhortació Apostòlica *Verbum Domini*, escrita pel papa Benet XVI al final del Sínode sobre la Paraula de Déu, afirmava de Maria: **Verge a l'escolta**, viu en plena sintonia amb la Paraula divina; conserva al seu cor els esdeveniments del seu Fill, component-los com en un únic mosaic (cf Lc 2,19.51).

A l'Evangeli, Jesús mostra la veritable grandesa de Maria, en afirmar que **la meva mare i els meus germans són els qui escolten la Paraula de Déu i la compleixen** (Lc 8,21). I, davant l'exclamació d'una dona que entre la multitud vol exaltar el ventre que l'ha portat i els pits que l'han criat, Jesús mostra el secret de l'alegria veritable: *Més aviat sortosos els qui escolten la paraula de Déu i la guarden* (Lc 11,28).

Inspirats per Maria, també nosaltres ens posem a l'escolta de la Paraula, conscients que la nostra relació personal i comunitària amb Déu depèn de l'augment de la nostra familiaritat amb la Paraula divina (*Verbum Domini*, 124).

Per facilitar aquesta *familiaritat amb la Paraula*, m'atreveixo a suggerir que introduïm, de manera habitual, la lectio divina tant a la nostra pregària personal com a les nostres comunitats religioses o laïcals.

Inspirats per Maria,
també nosaltres ens
posem a l'escolta de
la Paraula.

La *lectio divina* (lectura divina) proposa un mètode d'apropament gradual al text bíblic i es remunta als Pares de l'Església (cap a l'any 300), els quals, al seu torn, es van inspirar en l'ús rabínic. El mètode patristic és molt simple, i consta de tres passos: **llegir, meditar, contemplar**. Avui tenim diversos mètodes, que es poden fer servir segons la necessitat del grup o la persona.

Durant la reunió de la Plenària de la Congregació vaticana per a la Vida Consagrada del mes de gener passat, es va celebrar una reunió en petits grups.

Un dels temes que vam compartir va ser la nostra experiència de *lectio divina*. Em va impressionar el testimoni del cardenal Gérald Cyprien Lacroix, arquebisbe del Quebec (Canadà): a poc a poc ha anat introduint aquesta metodologia a la seva arxidiòcesi i avui és pràctica habitual en gairebé totes les reunions, la qual cosa està donant molt fruit. És una alegria, deia, veure la gent arribar a les reunions amb la Bíblia sota el braç, perquè saben que hi haurà sempre un temps llarg dedicat a pregar i a compartir des de la Paraula de Déu.

Gràcies a l'amabilitat de Mons. Lacroix, tenim a la nostra disposició el material emprat a la seva arxidiòcesi, disponible en diverses llengües, que poden descarregar-se al nostre lloc web: www.champagnat.org/lavalla.

Job: sentir a dir sobre Déu o trobar-se amb Ell

En la situació religiosa actual destaca el fet d'una sensibilitat que busca **l'experiència directa de Déu**. Sembla que recorri totes les religions i confessions. Junt amb aquest fet, escoltem les veus de persones religioses rellevants, entregades a l'experiència divina i a ajudar altres persones en aquest procés, que adverteixen del canvi religiós que està succeint. Un canvi, a parer seu, profund, radical.

Es tracta, segons ells, d'un pas més en l'evolució de la consciència religiosa. Un nou *temps axial* o *temps eix*, que alguns caracteritzen com la fase inicial del pas de la consciència mental, cognitiva, a la consciència transpersonal o mística.

Aquest seria el canvi de nivell místic que avui estaria impulsant el canvi religiós més fonamental. Per aquesta via camina la transformació no només del cristianisme, sinó de la religió mateixa. Així ho reconeixia l'Associació Ecumènica de Teòlegs del Tercer Món el 2012, parlant d'un **tsunami cultural i religiós**, d'una metamorfosi que tal vegada ens farà difícil reconèixer-nos a nosaltres mateixos en un futur pròxim.

En la situació religiosa actual destaca el fet d'una sensibilitat que busca l'experiència directa de Déu.

El jesuïta William Johnston va publicar un llibre titulat «*Mística para una nueva era*», el subtítol del qual suggereix per on va aquest canvi profund: De la teologia dogmàtica a la conversió del corazón. Es tracta d'adquirir una **saviesa** diferent de la teològica: *Va més enllà del raonament i del pensament, més enllà de la imaginació i de la fantasia, més enllà d'un abans i un després, fins endinsar-se en la realitat intemporal*. En altres parts del llibre, fent-se ressò del malestar en l'Església catòlica per la rigidesa de les normes de la cúria vaticana i l'anquilosament de la vida espiritual, indica que es tracta de recuperar la dimensió **d'experiència íntima del misteri de Déu** i de l'experiència de la unitat amb ell.

E. Biser dirà que l'actitud que ha predominat s'assembla a la de ser al davant d'una immensa façana, com la d'una catedral gòtica, però sense travessar-ne el llindar. Un bon nombre de creients serien a fora, entretinguts mitjançant doctrines, morals, lleis, ritus, però amb poca o escassa densitat. Al final, és una religiositat molt epidèrmica, molt externa, i que no ha penetrat en les entranyes de cada creient.

S'acosta l'hora en què es comprendran millor els signes d'aquest temps. **Pressento l'immens esforç intel·lectual i religiós** que s'ha de fer per sortir dels modes de pensar, dels ideals, de les evidències incontrolades i implícites que alimenten la nostra vida intel·lectual, les nostres construccions i els nostres judicis. No hem d'estar instal·lats. Cal una deportació religiosa i intel·lectual, un exili que antany es buscava al desert, un canvi de situació que abans es buscava marxant. **Estem terriblement instal·lats en la vida.** La situació privilegiada del funcionari, segur del seu manteniment quotidià; la família; la vellesa; el paper social; la nostra classe; la nostra nació, la nostra època... totes aquestes fonts d'estabilitat, que sovint es converteixen en estancament. Res gran, nou, creador poden fer els qui no són capaços de viure aquí a baix com a deportats.

Marcel Légaut

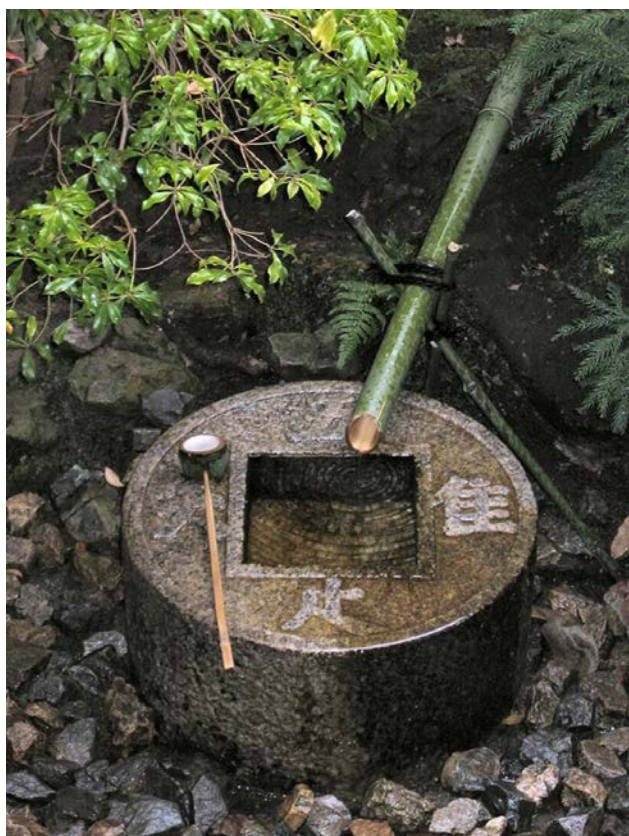
La veritat
és en la
profunditat

La profunda transformació que experimenten les religions convida a un **gir cap a la interioritat**: a la vivència de la unitat amb aquesta **Realitat última** que ens embolcalla i que denominem Déu. La recerca d'aquesta unitat és el nucli de totes les religions. En aquest sentit, és una religiositat que sobrepassa o transcendeix tota religió o confessió. Com deia Paul Tillich, **la veritat és en la profunditat**, la qual cosa obre la possibilitat d'una interessant trobada amb les altres religions no des de la discussió teològica o doctrinal, sinó per la via de l'aprofundiment cap aquest Centre o nucli al qual apunten totes les religions.

L'arquebisbe anglicà Rowan Douglas Williams va ser convidat a parlar davant de tots els participants del Sínode sobre la Nova Evangelització. Em va impressionar la profunditat i la bellesa de la seva reflexió, que reflecteix clarament aquest **gir cap a la interioritat**, i convida a cultivar-la:

Ser contemplatiu, així com Crist és contemplatiu, és **obrir-se a tota la plenitud** que el Pare desitja abocar als nostres cors. Amb els nostres pensaments assossegats i preparats a rebre, emmudides les nostres autogenerades fantasies sobre Déu i sobre nosaltres mateixos, som per fi en el punt on potser comencem a créixer...

La contemplació és lluny de ser només un tipus de cosa que fan els cristians: és la clau per a la pregària, la litúrgia, l'art i l'ètica, la clau per a l'essència d'una humanitat renovada, capaç de veure el món i altres subjectes del món amb llibertat -llibertat dels costums egoistes i cobdiciosos-, i de la comprensió distorsionada que en prové. Per explicar-ho amb audàcia, la contemplació és **l'única i última resposta** al món irreal i insà que els nostres sistemes financers, la nostra cultura de la publicitat i les nostres emocions caòtiques i irreflexives ens empenyen a habitar. Aprendre la pràctica contemplativa és aprendre el que necessitem per viure d'una manera vertadera, honesta i amorosa. **És una qüestió profundament revolucionària.**

Endinsar-se per aquest camí experiencial és participar d'alguna cosa que és, alhora, **do i tasca**. Totes les religions reconeixen que la persona no arriba a Déu com a fruit del seu esforç personal i, en aquest sentit, només el trobarà com un **do que se li ofereix**.

A Ryōan-ji, temple budista a Kyoto (Japó), hi ha un dipòsit en pedra esculpida en el qual l'aigua corre mansament sense aturar-se mai. És un *Tsukubai*, que es podria traduir com *un lloc on cal inclinar-se*, ja que per beure aigua ens hem d'inclinar, un gest que implica també pregària i reverència. En aquest *Tsukubai* hi ha esculpits quatre ideogrames, que es podrien traduir així: **Tot el que necessites, ja ho tens**.

En efecte, l'aigua arriba fins al *Tsukubai* i s'ofereix a tothom de manera gratuïta, com un do. Però cada persona ha d'inclinar-se, prendre l'aigua i beure'n per saciar la set. És, doncs, un do que cal acollir. Un do que exigeix una feina.

El llibre bíblic de Job ens narra la història d'un *home recte i irreprotxable, que temia Déu i vivia apartat del mal* (Job 1,1). Un bon home, però que mai s'havia trobat realment amb el Déu viu. Com sabem,

li van passar un gran nombre de desgràcies, una rere l'altra, que el van obligar a replantejar-se el sentit de la seva vida i la seva pròpia imatge de Déu. Viu un procés personal de purificació i desafecció, i finalment un dia pot dir-li al Senyor: *Et coneixia només pel que sentia dir, però ara t'han vist els més ulls* (42, 5).

De manera similar, tots nosaltres estem invitats a recórrer el nostre propi camí de creixement espiritual -que és alhora do i tasca- fins que puguem dir al Senyor, com Job, que el que sabem d'Ell no és perquè ho hàgim après d'altres, sinó perquè ho hem experimentat.

Marcel Légaut (1900-1990), escriptor i pensador francès, deia de si mateix:

Totes les religions reconeixen que la persona no arriba a Déu com a fruit del seu esforç personal i, en aquest sentit, només el trobarà com un do que se li ofereix.

*Vaig ser professor de matemàtiques a la universitat fins a l'edat de quaranta-dos anys. Aleshores vaig canviar, de forma bastant brusca, de professió: em vaig fer pastor d'ovelles i vaig exercir com a tal durant tres dècades, a 1.000 m d'altura... Si vaig passar de la funció de professor universitari a la feina de pastor va ser per haver sentit no només que em calia trobar el meu propi aprofundiment, el **meu ple desenvolupament**, sinó perquè si hagués rebutjat aquesta opció -que equivalia a fer un salt en la foscor- alguna cosa en mi hauria quedat malferida.*

Légaut va dur a terme la seva recerca espiritual com a laic, i va descobrir, per pròpia experiència, la importància de respondre a les exigències que es van despertant en l'interior per no estancar-se i continuar avançant, ja que, com deia Santa Teresa, *qui no creix, decreix*.

Element important en la meua obra espiritual és la convicció que només es comença veritablement a descobrir què és la vida espiritual quan neixen, en cadascú de nosaltres, unes exigències suficientment pròpies perquè els altres no les coneguin. De manera que aquestes exigències ens personalitzen i ens singularitzen no perquè vulguem que ens personalitzin o ens singularitzin sinó perquè, si no les seguim, ens negariem a nosaltres mateixos. Per mi, la vida espiritual comença, doncs, en el moment en què cada un de nosaltres –cada un a la seva hora– descobreix, dins de si mateix, aquelles exigències que li són pròpies i que no es dedueixen de cap doctrina, ideologia, disciplina o imitació. Es tracta d'alguna cosa molt més personal i singular, de manera que els qui són al nostre costat no tenen per què conèixer aquestes exigències igual que nosaltres.

Una altra forma de referir-se a aquestes exigències interiors de les quals parla Légaut seria la paraula **disciplina**. Totes les persones que volen cultivar un art, ja sigui música, pintura, poesia, dansa, escultura, etc. saben que responen a un do interior, però que, alhora, han de seguir tot un procés costós per poder treure el millor d'elles mateixes.

Sovint l'aprenentatge es fa de la mà d'un mestre, i per això la disciplina prové del llatí *discipulus*, i aquesta paraula, per la seva part, de *discere*, aprendre. És impossible aprendre sense disciplina, sense hàbits, sense rigor, sense voluntat ni autoexigència. Aprenem quan estudiem i practiquem. Aprenem quan connectem també amb els sentiments.

La creativitat, la genialitat, la innovació s'integren en un procés que va de **la incompetència inconscient a la competència inconscient** en quatre etapes:

1. *Incompetència inconscient*: no sabem que no sabem. Som ignorants.
2. *Incompetència conscient*: sabem que no sabem. Som desconixedors.
3. *Competència conscient*: sabem que sabem. Som aprenents.
4. *Competència inconscient*: sabem i exercim amb alta competència sense esforç. Som mestres.

El camí per passar del primer al quart nivell és difícil, ens demana esforços, renúncies, entrega. El procés no és fàcil, però ens condueix a la realització, a la transformació i, finalment, a l'entrega joiosa als altres. I l'ingredient fonamental en tot camí és la disciplina.

No s'ha d'entendre, doncs, com una exigència desagradable. Sense disciplina no hi hauria hàbits, ni desenvolupament d'habilitats, ni mestratge, ni art, ni cultura. La disciplina condueix a **la llibertat creativa** perquè forja la nostra consciència, sensibilitat i capacitat de fer créixer els altres.

Tots els grans místics diuen, d'una manera o d'una altra, que els dons es reben en camí. Si es vol arribar a la

meta, cal avançar decididament. Santa Teresa deia que per arribar a beure de la font d'aigua viva, feia falta

una **gran i molt determinada determinació** de no parar fins arribar-hi, vingui el que vingui, passi el que passi, costi el que costi, murmuri qui vulgui, sia que hi arribi, sia que mori pel camí o que no tingui cor per als treballs que hi trobi, ja s'enfonsi el món com altres vegades ens diu: 'hi ha perills', 'un tal per aquí es va perdre', 'l'altre es va enganyar', 'l'altre, que resava molt, va caure', 'fan mal a la virtut', 'no és per a dones', 'que podran tenir il·lusions', 'millor que filin', 'no han de menester aquestes delicadeses', 'bastava el Paternoster i l'Avemaria'.

L'Esperit, des del més profund del nostre cor, ens va oferint indicacions perquè durant la nostra vida puguem elegir el que ens dóna vida i rebutjar el que ens pren energia i vitalitat.

La disciplina, o millor, les exigències interiors que brollen en nosaltres fan referència no només a certes pràctiques espirituals, sinó a **la vida sencera**. L'ètica és una pedra preciosa inscrita en el fons del meu cor, diu l'autor budista del *Shodoka* o *Cant de la il·luminació*. L'Esperit, des del més profund del nostre cor, ens va oferint indicacions perquè durant la nostra vida puguem elegir el que ens dóna vida i rebutjar el que ens pren energia i vitalitat:

Avui prenc el cel i la terra com a testimonis contra vosaltres: et proposo d'escollir entre la vida i la mort, entre la benedicció i la maledicció. Tu, escull la vida i viuràs, tu i la teva descendència. Estima el Senyor, el teu Déu, obeeix-lo i sigues-li fidel: en ell trobaràs la vida.

Dt 30,19-20

El fruit de tot aquest camí és la **transformació personal**, com molt bé explica la mateixa Santa Teresa en el llibre *Las Moradas*, a través de la imatge del cuc seda que es transforma en papallona. És una imatge molt poderosa, ja que, en la papallona, insecte alat de fascinants colors, no queda absolutament res del lleig cuc de seda. El seu ADN és diferent de l'ADN del cuc. És l'únic cas entre els éssers vivents de canvi total d'estructura genètica. No es tracta, doncs, d'una evolució del cuc a la papallona, ni tan sols pròpiament d'una transformació del cuc en papallona, ja que el cuc mor del tot. La papallona és, valgui l'expressió paulina, una *criatura nova*.

Aquesta transformació personal és la base per a una **transformació social** autèntica i duradora. Així ho expressa la Carta de Taizé per a aquest any 2017:

La pau sobre la terra comença al cor de cada persona. El nostre cor ha de canviar, abans que res, i aquest canvi suposa una conversió molt senzilla: deixar-se habitar per l'Esperit de Déu, acollir una pau que s'expandirà i es comunicarà a poc a poc. «Aconsegueix la pau interior, i milers al voltant teu trobaran la salvació» (Serafi de Sarov, monjo rus, 1759–1833).

No és la revolució interior, mística, un enemic del compromís social o polític. Ni es vol dir que la transformació interna sigui més important que l'acció per la justícia. Les dues crides són inseparables: *la crida a la pregària i al compromís per la justícia*, com va dir el màrtir protestant Dietrich Bonhoeffer, escrivint des de la seva cel·la a la presó el 1944. *La pregària autèntica purifica la motivació, la vertadera justícia és la feina necessària per compartir i alliberar en altres la humanitat que hem descobert en la nostra trobada contemplativa* (Rowan Douglas Williams).

No és la revolució interior, mística, un enemic del compromís social o polític

Noè: fes-te una arca

A finals dels anys 60, el P. Giovanni Vannucci, Servita de Maria, va fundar l'ermitatge de *San Pietro alle Stinche* a prop de Florència, amb l'objectiu de *construir una arca de silenci* per afrontar el diluvi de les paraules.

Com Noè, hem rebut la invitació de part del Senyor: *Fes-te una arca* (Gn 6,14). Ens farà navegar per oceans de vegades en calma, de vegades turbulents. La necessitem per passar a *l'altra riba* (Mc 4,35-41), i descobrir la novetat que allà ens espera, ja que *anem de començament en començament, a través de començaments sense fi*.

Com Ulisses en el seu camí cap a Ítaca, ens trobem amb encantadores sirenes que voldran atrapar-nos amb els seus meravellosos cants. Potser aleshores ens haurem de tapar les orelles o lligar-nos al pal de l'embarcació per no córrer darrere d'elles, com van fer Ulisses i els seus mariners. O millor encara, fer com Orfeu, que va tocar una música encara més bella que la de les sirenes i les va deixar mudes. Sí, en la mesura que trobem la *nostra pròpia melodia interior* i la deixem brollar harmònicament, més altes seran les possibilitats de superar amb alegria les dificultats i d'arribar feliçment a port.

També nosaltres, como Ulisses, sabem que és una travessia en la qual val la pena gastar la vida.

*Quan surts per fer el viatge cap a Ítaca,
has de pregar que el camí sigui llarg,
ple d'aventures, ple de coneixences.*

...
*Has de pregar que el camí sigui llarg.
Que siguin moltes les matinades d'estiu
que, amb quina delectança, amb quina joia!
entraràs en un port que els teus ulls ignoraven;*

...
*Sempre tingues al cor la idea d'Ítaca.
Has d'arribar-hi, és el teu destí.*

*Però no forçis gens la travessia.
És preferible que duri molts anys
i que ja siguis vell quan fondegis a l'illa,
ric de tot el que hauràs guanyat fent el camí,
sense esperar que t'hagi de dar riqueses Ítaca.
Ítaca t'ha donat el bell viatge.
Sense ella no hauries pas sortit cap a fer-lo.
Res més no té que et pugui ja donar.
I si la trobes pobre, no és que Ítaca t'hagi enganyat.
Savi com bé t'has fet, amb tanta experiència,
ja hauràs pogut comprendre què volen dir les Ítaques.*

Konstantinos Kavafis (traducció de Carles Riba)

En la nostra navegació tenim com a punt de referència *La Valla*, casa de la llum, el nostre far orientador. Tindrem la **valentia necessària** per entrar en la nostra *arca de silenci* i salpar cap a terres desconegudes? Estarem disposats a pagar **el preu personal** d'aquesta meravellosa aventura?

Per què no començar ara mateix a posar un temps de silenci a la teva vida, obrint un espai de contemplació davant Aquell que és Presència?

*Com el silenci del món a l'albada
quan se sent el despertar de la llum,
o com el bosc totalment a l'escolta
del rossinyol que canta a la nit:
així també nosaltres fem silenci:
sentits i pensaments apaivagats, en silenci,
sigui el cor el claustre de Déu,
on l'Esperit prega per nosaltres.*

David Maria Turollo

Que Maria, Verge del silenci, dona atenta a l'Esperit, sempre a l'escolta de la Paraula, ens acompanyi i ens beneeixi perquè, de veritat, pugui haver-hi un nou començament en el cor de cada marista de Champagnat.

Fraternalment,

